

सम्पादकीय

सावधानी र पूर्वतयारी जरुरी

यस वर्षको मनसुन विटण्डासहित नेपाल प्रवेश गरेको छ। गत बिहावार पूर्वी नाकाबाट नेपाल भित्रिएको मनसुनी वर्षाबाट आएको बाढीले पहिलो दिनमै विभिन्न क्षेत्रमा क्षति पुऱ्याएको छ। 'बिहान'ले दिउँसोको भल्को दिन्छ भन्ने मान्ने हो यस वर्षको मनसुनको लक्षण राम्रो देखिन्दैन। यसो त किसानहरूको मुलुक नेपालमा मनसुनको प्रतीक्षा व्यग्रातपूर्वक गरिन्छ। खडेरी पन्यो भने 'भ्यागुताको बिहा'देखि अनेकौं पूजापाठ, तन्त्रमन्त्र गरेर पनि पानी मागिन्छ। तर, त्यही पानी धेरै पन्यो भने कहर बन्पुग्छ पहाडमा पहिरो र मधेसमा बाढीका रूपमा। नेपालीका लागि मनसुनमा बाढी पहिरोको प्रकोप नौलो होइन। पुस्ताँदेखि भोग्दै आएको र यसैले विपद् न्यून गर्ने र असरबाट जोगिने प्रयासमा समुदाय, परिवारमात्र होइन राज्यसमेत अभ्यस्त भइसक्नुपर्ने थियो। दुर्भाग्य, त्यसो हुन सकेको छैन।

पहिलो त विकासका नाममा विपद् बढाउने प्रकृतिका क्रियाकलाप अनवरत चलिरहेको छ। प्रकृतिलाई जति खजमच्यायो उति कहर सहनुपर्छ भने हेवका नीति निर्माताले राखेको देखिए पनि कार्यान्वयनका समयमा विसर्णे गर्न्छ। बर्सेनि उस्ते प्रकारका मूर्खता दोहाँचाइरहेका हुन्छन्। यो वर्ष सरदरभन्दा १५ दिन पहिले नै मनसुन भित्रियो। जल तथा मौसम विभागका अनुसार हालसम्म कोसी, मधेस, वाग्मती र गण्डकी प्रदेशका धेरै भागसम्म मनसुन युगिसकेको छ। पूर्वबाट प्रवेश गरेको मनसुन बिस्तारै परिचयमा पुग्छ। मनसुनजन्य प्रयोग तार्न वा सार्न सक्ने क्षमता हामीसँग छैन। यसैले मनसुन पर्खनु र सहनुको पनि विकल्प छैन। तर, यस हरेक वर्ष दोहोरिने विपद्को क्षति कम गर्न उद्घारलगायतको पूर्वतयारी भने गर्न सकिन्छ। अहिले ध्यान त्यसैमा केन्द्रित गर्नु जरुरी छ।

निवेदनमा तोक लागेपछि बल्ल ताने प्रशासनिक संस्कृति भएको राज्यमा पूर्वतयारी अपेक्षाकृत नौलो अभ्यास हो। हाम्रो शासकीय स्वभाव त आगो लागेपछि इनार खन्ने प्रकृतिको छ। तर, अब त प्रकोपको प्रकृतिअनुसार हाम्रो प्रशासकीय संस्कृति पनि बदलिनुपर्छ। विशेषगरी बाढी, पहिरो, डुबान र कटानको जोखिम भएका क्षेत्रको पहिचान गरी त्यहाँका बासिन्दालाई सजाग गराउन तीनै तहका सरकारले आआफ्ना संयन्त्र क्रियाशील बनाउनुपर्छ। यसै, मौसम पूर्वानुमानको सकेसम्म सही सूचना तत्काल सम्बन्धित सबै ठाउँमा पुग्ने पद्धति पनि सक्रिय हुनुपर्छ।

राज्यले नागरिकको जिउधनको सुरक्षा गर्न र विपद्जन्य असुविधा कम गर्न विशेष ध्यान देओस। राजमार्गहरूमा पहिरो र बाढीको जोखिम भएका ठाउँको निगरानी र उद्घारको तयारीमा हेलचेक्वाइ दुर्घटनामा नहोउन्। नियम पालनामा खेलाँची गरेर गत वर्ष धारिङ र काप्रेमा भएजस्ता दुर्घटना नहोउन्।

मधेशमा हराउँदै...

वर्षीय विश्वकर्माले बताए। "बढेका छोरा, बुहारी सहर र विदेशिर पसेकाले गाउँघरमा चाँस काट्ने, गोरु जोन्ने मान्छे पनि छैनन्," विश्वकर्माले भने, "अब सबै सुखसँग बस्ने भए, गोरु पाल्ने मान्छे गाउँघरमा भेट्न मुस्किल छ।"

गोरुभन्दा द्याकटरबाट जोत्ता सहज र छिटो हुने किसानको भनाइ छ। द्याकटरको तुलानामा हलगोरुबाट जोतेर गरिएको खेती राम्रो हुने किसान बताउँछन्। गोरुले जोते भई द्याकटरले जोतेको राम्रो नहुने किसानको बुझाई छ। "छिटो हुन्छ भने मात्रै हो तर द्याकटरबाट गरिएको खेती आधिसो बाँझै बस्छ," अर्का किसान राजदेव यादवले भने, "अहिलेका युवा गाउँघरमा बसेर हलगोरु पाल्न इच्छा गर्दैनन्।"

हलगोरु पाल्ने प्रचलन हराएसँगै यहाँको बयलवास र बरहथवास्थित गोरु बजारमा गोरुको किनबेच समेत न्यूनामात्रामा हुने गरेको व्यापारीले बताएका छन्।

मनहर्वा उत्तर ...

रहेका गाउँलाई यातायात सञ्जालमा जोड्ने, व्यापार-व्यवसाय प्रवर्द्धन गर्ने र स्थानीय उत्पादनलाई बजारसम्म लैजान सहयोग पन्याउने मन्त्री यादवले बताए।

नियो बैंक : नेपालको अर्थतन्त्रमा डिजिटल छलाड़

मोबाइल बैंकिङ प्रयोगकर्ता २ करोड ७० लाख नाघेको छ भने मासिक ४ खर्च स्पैयाँभन्दा बढीको कारोबार डिजिटल माध्यमबाटै हुन्छ। यहाँकारण आगामी आव २०८२/८३ को बजेटमा नियो बैंक स्थापनाको घोषणा समयको माग र भविष्यको आवश्यकता दुवै हो, जसले वित्तीय प्रतिस्पर्धा, नवप्रवर्तन र समावेशित बढाउने सरकारी प्रतिबद्धता देखाउँछ।

राष्ट्र बैंकले डिजिटल फाइनान्स इन्स्टिट्युट कार्ड प्रदान गर्ने र भौतिक कार्डको आवश्यकताविना नै अनलाइन र पीओएसमा प्रयोग गर्न सकिने भन्नुअल डेबिट/ऋणिट कार्ड प्रदान गर्ने क्षमता नियो बैंकमा हुन्छ।

नेपालमा डिजिटल बैंकिङ

वर्तमान अभ्यासकर्ताहरू र उनीहरूको 'नियो' भुकाव

नेपालमा पूर्णतया नियो बैंकको अवधारणा कार्यान्वयनमा नआए पनि धेरै बैंक र भुकानी सेवाप्रदायकले डिजिटल सेवा व्यापक बनाएर नियो मोडेलतर्फको भुकाव देखाएका छन्। बैंकहरूमध्ये नबिल बैंकको 'नबिलडीजी बैंक', 'नबिलएन-बैंक' (नबिल एन-बैंक) पूर्णतया डिजिटल प्रक्रिया मार्फत खाता खोल्ने र केही आधारभूत बैंकिङ सेवा प्रदान गर्ने एक उदाहरण हो। ग्लोबल आईएमई बैंक, एनआईसी एसिया बैंक लगायत धेरै बैंकले मोबाइल बैंकिङ, इन्टरनेट बैंकिङ, भन्नुअल खाता खोल्ने सुविधा र क्यूआर भुकानीलाई उच्च प्राथमिकतामा राखेका छन्।

नियो बैंकको वित्तीय व्यापार आकार

नेपाल राष्ट्र बैंकको प्रतिवेदन देशमा तिनिहरूको वित्तीय व्यापार आकारले आगामी अर्थात वर्ष २०८२/८३ को बजेट वक्तव्य

मार्फत नियो बैंक स्थापना गर्ने स्पष्ट घोषणा गरेर यस दिशामा

एक दुरगामी र साहसिक कदम चालेको छ। यो केवल एउटा नीतिगत निर्णयमात्र नभएर नेपालको वित्तीय समावेशिता, आर्थिक विकास र प्रविधिमैत्री

समाज निर्णयात्मको एक महत्त्वपूर्ण मोड हो जसले २१औं

शताब्दीको वित्तीय आवश्यकता सम्बोधन गर्ने लक्ष्य राखेको छ।

नियो बैंकको अन्तर्य

सरल भाषामा भन्दा नियो बैंक भनेको भौतिक शाखाविहान, पूर्णतया मोबाइल एप वा वेबसाइट मार्फत सञ्चालन हुने डिजिटल वित्तीय संस्था हो।

यसले ग्राहकलाई परम्परागत बैंकका ठूला भवन, काउन्टर र लामो लाइनको भक्भट्टबाट

मुक्ति दिँदै, आफै हल्केलामा चौबिसै घण्टा बैंकिङ सुविधा उपलब्ध गराउँछ। नियो बैंकहरूले परम्परागत बैंकिङभन्दा फरक भएर भौगोलिक सीमाहीन सेवा, कम सञ्चालन खर्चले ग्राहकलाई कम शुल्क र आकर्षक व्याजदरको सिधा फाइदा पुऱ्याउन सक्छन्। एआई र डेटा एनालिटिक्स जस्ता उन्नत प्रविधि प्रयोग गर्दै नियो बैंकले इ-कमर्स कम्पनीसँग मिलेर भुकानी अभै सरल बनाउन सक्छन्। नियो बैंकले परम्परागत बैंकका आधारभूत सेवा अतिरिक्त ग्राहक आवश्यकता अन्तर्भूतिय अभ्यास र नेपालको सन्दर्भ हेर्दा प्रारम्भिक चरणमा १ देखि ३ अर्बसम्मको चुक्ता पूँजी आवश्यक हुन सक्छ। यस अतिरिक्त सफ्टवेयर लाइसेन्स, क्लाउड सर्भिस, सुरक्षा प्रणाली र प्रारम्भिक कर्मचारी खर्चका लागि थप ५० करोडदेखि १ अर्बसम्म देखिन्छ। नियो बैंकका लागि भौतिक पूर्वाधार आवश्यकता कम भए पनि बलियो र सुरक्षित डिजिटल वित्तीय साक्षरता अभियान चलाउनुपर्छ। अनि, सबै कारोबार डिजिटल हुने भएपछि साइबर आक्रमण र डेटा चोरीको डर स्वाभाविक रूपमा बढ्दैले यसैले, व्यक्तिगत जानकारी जोगाउने बलियो कानुन, विश्वस्तीय सुरक्षा प्रणाली र नियमित जाँच अत्यावश्यक छ।

नियो बैंकको व्यापार आकार र सम्भावित ग्राहक

नेपाल राष्ट्र बैंकको प्रतिवेदन अनुसार लगभग १८ प्रतिशत मानिस अभै पनि बैंक वा कुनै वित्तीय संस्थामा जोडिएका छैनन्। यस्तो अवस्थामा नेपालको जनसंख्याको करिब ४० प्रतिशत हिस्सा ओगटेका प्रविधिमैत्री २० देखि ४० वर्षका युवा, जो १० प्रतिशत इन्टरनेट प्रयोगकर्ता छन्, नियो बैंकका लागि मुख्य ग्राहक हुन सक्छन्। यतिमात्र होइन, लगभग ९ लाखभन्दा बढी लघु, घरेलु तथा साना उद्योगालाई नियो बैंकले खाली डिजिटल खाता, क्रण र भुकानी प्रणाली दिएर आफूतिर तान सक्ने सम्भावना उत्तिकै प्रवल देखिन्छ।

त्यसै विदेशबाट आउने रेमिटान्सलाई डिजिटल रूपमा सहज भित्ताउने र व्यवस्थापन गर्ने काममा पनि नियो बैंकले ठूलो भूमिका खेल्न सक्छ।

नेपालमा ई-कमर्स पनि द्रुत गतिमा फैलिरहेको छ र नियो बैंकले ई-कमर्स कम्पनीसँग मिलेर भुकानी अभै सरल बनाउन सक्छन्। नियो बैंकले परम्परागत बैंकका आधारभूत सेवा अतिरिक्त ग्राहक आवश्यकता अनुसारका विशेष सेवा प्रदान गर्न सक्छ, जसमा बचत खाता, चल्ती खाता, डिजिटल क्रण, भुकानी सेवा, रेमिटान्स सेवाजस्ता आ

KALYANPUR MUNICIPALITY

OFFICE OF THE MUNICIPAL EXECUTIVE
KALYANPUR, SIRHA
PROVINCE MADHESH, NEPAL

Invitation for Sealed Quotation

Invitation For Bids (IFB):- 03-KM-2081/82

First Publication Date: 2082-02-19

- Kalyanpur Municipality** Office of Municipal Executive, Kalyanpur,Siraha invites sealed quotations from registered Suppliers for the supply and delivery of the following goods:
- Sealed bids must be submitted to the office Kalyanpur Municipality, Office of the Municipal Executive, Kalyanpur , Siraha by hand/courier as shown in table below. Bids received after this deadline will be rejected.
- If the last date of purchasing and /or submission falls on a government holiday, then the next working day shall be considered as the last date. In such case the validity period of the bid security shall remain the same as specified for the original last date of bid submission.
- The bidders are required to present their Notary Public for verification of document if so, felt by the employer.
- A complete set of Bidding Documents may be purchased from the office Kalyanpur Municipality, Office of the Municipal Executive, Kalyanpur , Siraha by eligible Bidders on the submission of a written application, along with the copy of company/firm registration certificate, and upon payment of a non-refundable fee as shown in table below.
- If bidder wishes to submit the Bid Security in the form of Cash, the cash should be deposited in Bid Security Account.

Bank Information :

Name of the Bank:- Machchhapuchchhare Bank, Kalyanpur, Siraha**Name of Office:-** Kalyanpur Nagarpalika**Office Account no. :-** 0810110818400076 (For Purchase Bidding Document)**Office Account no:-** 0810110818500042 (For Bid Security Deposite)

- Eligible Bidders may obtain further information and inspect the Bidding Documents at the office of Kalyanpur Municipality, Office of the Municipal Executive, Kalyanpur, Siraha, Phone No. 033403063, 9852834363, Email: kalyanpurnum2073@gmail.com.
- Sanitary pads shall be supplied in accordance with the technical specifications provided in the bid document.
- The Employer reserves the right to accept or reject any bid, and to annual the process and reject all bids at any time prior to contract award.

Contract No./ID	Description of Work	Estimated Amount (Without VAT)	Bid Security amount (Nrs.)	Cost of bidding documents (Nrs.)	Bidding Procedure	Last Date of Bid Purchasing	Last date of Bid Submission and Time	Date of Bid Opening and Time
KM-03-SQ-Goods/081/82	Samudayik Bidhalayka Chhatraharu lae Nisulk Sanitary Pad Wabsthan	1769880/00	49,000.00	1,000.00	Sealed Quotation	2082/03/02 Up to Office Hour	2082/03/03 Time Upto 12.00 PM	2082/03/03 Time at 2.00 PM

Chief administrative officer

मनहर्वा उत्तर...

नं.२ का अध्यक्ष बिमलेश साह लगायत स्थानीय नेता, किसान, बुद्धिजीवी, राजनीतिकर्मी र समाजसेवीको उपस्थिति रहेको थियो । यस सिचाइँ योजनाबाट मनहर्वा क्षेत्रका सर्वों किसानहरू लाभान्वित हुने अपेक्षा गरिएको छ । सिचाइँको सुविधा उपलब्ध भएसँगै कृषि उत्पादनमा बढ्दि र क्षेत्रीय कृषि आत्मनिर्भरता सुदूर हुने स्थानीयको विश्वास छ । प्रदेशसभा सदस्य चौधरीले भनिन्, “कृषिमा आत्मनिर्भरता हासिल गर्न सिचाइँ पूर्वांधार अपरिहार्य छ । यो शिलान्यास किसानको संघर्ष र अधिकारप्रतिको हाम्रो प्रतिबद्धताको प्रतिविम्ब हो ।” वडा अध्यक्ष साहले बोरिङ स्थापनापछि नियमित सिचाइँ सेवा सञ्चालनमा ल्याइने जानकारी दिए ।

बारामा द वर्षीया बालिकामाथि सामूहिक बलात्कार, ७ जना पक्काउ

क्रान्ति शाह

बीरगञ्ज, १८ जेठ । बारामा द वर्षीया बालिकाको सामूहिक बलात्कार गरिएको घटना सार्वजनिक भएको छ । बाराको प्रसौनी गाउँपालिकाको द वर्षीया बालिकामाथि जेठ १३ गते राति १० बजेतिर सामूहिक बलात्कार भएको भए, पनि घटना अहिले मात्रै प्रकाशमा आएको हो । उक्त घटनाको अनुसन्धानका क्रममा प्रहरीले ७ जनालाई नियन्त्रणमा लिएको छ । उनीहरूको परिचय प्रहरीले खुलाएको छैन । जिल्ला प्रहरी कार्यालय पर्साका प्रवक्ता एवं प्रहरी नायब उपरीक्षक विजयराज पण्डितले घटना १३ गते रातिको भए पनि घटनाबाटे प्रहरीलाई जेठ १४ गते बिहान मात्रै अस्पताल प्रशासनबाट खबर गरिएको हो ।

स्वास्थ्य परीक्षणबाट पीडित भनिएकी बालिकामाथि सामूहिक बलात्कार भएको पुष्टि भएको उनले बताए । पीडित बालिकालाई उनका अभिभावकले वीरगञ्जको नेशनल मेडिकल कलेजमा उपचारका लागि भर्ना गरेपछि उपचारका क्रममा बलात्कारको पुष्टि भएपछि मात्रै प्रहरीमा खबर गरिएको उनले बताए । पण्डितले भने, ‘घटना जेठ १३ गते रातिको भए पनि प्रहरीलाई भने जेठ १४ गते बिहान नमिले प्रहरी नायब उपरीक्षक पण्डितले बताए । प्रहरीले नियन्त्रणमा लिएकाहरूको पहिचान खुलाउन थाले । त्यसबला करिब रातिको १० बजेको थियो । पीडित बालिका घरछेउको धारामा पानी भर्न गएकी थिन् । त्यही बेला केही व्यक्तिहरूले उनको हात समातेर धारा छेउकै मकैबारीमा लगे । मकैबारीमा ती बालिकामाथि तीन जनाले पालोपालो बलात्कार गरे । बालिका अचेत भइन् । होस खुलेपछि उनी लरखराउँदै घर तर्फ आइन् । घर छेउको आँगनमा पुग्ने

छोरीको बिहे थियो । त्यसको अघिल्लो दिन जेठ १३ गते राति बिहेको घरमा कथामट्टो (बिहेको अघिल्लो दिन हुने विधि) थियो । जेठ १३ गते राति कथामट्टोको पूजापाठको विधि सकिएपछि भोज सुरु भयो भोज खाएर छरालिमेकाहरू घर फर्किन थाले । त्यसबला करिब रातिको १० बजेको थियो । पीडित बालिका घरछेउको धारामा पानी भर्न गएकी थिन् । त्यही बेला केही व्यक्तिहरूले उनको हात समातेर धारा छेउकै मकैबारीमा लगे । मकैबारीमा ती बालिकामाथि तीन जनाले पालोपालो बलात्कार गरे । बालिका अचेत भइन् । होस खुलेपछि उनी लरखराउँदै घर तर्फ आइन् । घर छेउको आँगनमा पुग्ने

बित्तिकै उनी फेरि अचेत भएर लडिन् । त्यसपछि उनका अभिभावकले उनलाई कलैयास्थित प्रादेशिक अस्पतालमा लगे । त्यहाँ बालिकाको यौनांगबाट गत बिगराहेको अवस्थामा चिकित्सकले देखेपछि घटना शंकास्पद भएको हुनसबने आकलन गरेर उपचारका लागि अन्यत्र लैजान सुझाए । त्यसपछि अभिभावकले प्रहरीलाई समेत खबर नगरी ती बालिकालाई उपचारका लागि वीरगञ्जको नेशनल मेडिकल कलेज तथा शिक्षण अस्पतालमा लगेर भर्ना गरे । त्यहाँ उनको उपचार सुरु गरियो । त्यस क्रममा बालिकाको बलात्कार भएको पुष्टि चिकित्सकले गरेपछि अस्पताल प्रशासनले प्रहरीलाई खबर गच्छो । अस्पतालमा पुगेर प्रहरीले ती बालिकालाई वीरगञ्जकै नारायणी अस्पतालमा लगेर भर्ना गर्यो । अहिले ती बालिकाको नारायणी अस्पतालमै उपचार जारी छ । नारायणी अस्पतालका सूचना अधिकारी तथा वरिष्ठ चिकित्सक डा. उदयनारायण सिंहले पीडित बालिकाको स्वास्थ्य अवस्था अहिले सुधारेन्मुख र खतरामुक्त रहेको जानकारी दिए ।

मनसुन केही दिन कोशी प्रदेशमै रहने, वर्षा कम र गर्मी बढी हुने अनुमान

काठमाडौ, १८ जेठ । नेपाल आइपुग्ने सरदर मितिभन्दा १५ दिनअघि नै देशको कोशी प्रदेशमा आइपुगेको मनसुन अब केही दिन अघि नबद्दने देखिएको छ । आउँदो ३ दिनसम्म मनसुन अघि बद्दने सम्भावना कम देखिएको मौसम पूर्वानुमान ममहाशाखाका

मौसमविद् रोजन लामिछानेले जानकारी दिनुभयो । उहाँका अनुसार प्रभाव पनि घटेर मनसुन कोशी प्रदेशमै स्थिर रहने देखिन्छ । मनसुन भित्रिएकै दिन २०० मिलिमिटरभन्दा बढी पानी परेको जानकारी दिए । वर्षाका कारण नदीमा पानीको सतह बढाउ बढी आएकाले केही क्षेत्र डुबानमा

जल तथा मौसम विज्ञान विभागका बाढीविद् विनाद पराजुलीले पूर्वी क्षेत्रमा मनसुन भित्रिएकै दिन २०० मिलिमिटरभन्दा बढी पानी परेको जानकारी दिए । वर्षाका कारण नदीमा पानीको सतह बढाउ बढी आएकाले केही क्षेत्र डुबानमा

परेको उनले बताए । अहिले सोलुखुम्बु र दोलखा जिल्लाका केही ठाउँबाहेक काठमाण्डौबाट पूर्वतर्फ खासै पानी परेको छैन । गण्डकीको कास्की, तनहुँ, पर्वत, म्याग्दीलगायतका जिल्लाका केही ठाउँमा सामान्य पानी परिहरेको मौसम पूर्वानुमान महाशाखाले

जानाएको छ । आइतबार राति पनि कोशी, मधेश, बागमती र गण्डकी प्रदेशलगायत देशको पहाडी भागका थारै ठाडै र बाँकी भागका १/२ ठाउँमा मेघर्जन र चट्याड-सहित हल्कादेखि मध्यम वर्षाको सम्भावना रहेको मौसमविद् रोजन लामिछानेले बताए ।

